

Friðargongdin steðgað

Oddagrein

Í HESUM døgum vitjar nýggj ísrælski forsætisráðharrin fleiri lond í Europa.

TAÐ er ein sannroynd, at síðani hann kom til v aldið í Ísrael er bara gingið aftur á við fr íðargongdini. Tað stóra og slóðbrótandi arbeiðið, sum Í zia Shamir, sáli, stóð á odda fyrri og mátti lata við livinum fyrri, er verðið bæði niðurgjørt og tileinkisgjørt av einum popputtum og amerikaniseraðum høgrapolitikara sum Netanyahu

JÚ her var so sanniliga munur á monnum, tí tæv erandi síðiliga, toleranta og vísmannakenda Shamir og nýggja forsætisráðharranum, leiðaranum hjá Likud, ið slongir um seg við orðum sum kendi hann als ikki álv aran í øllum hesum syndaliga og tor føra málið.

MÁLID snýr seg heilt einfalt um at kunna liv á í sátt og semju við eitt annað fólk, palestinar og virða tað sum sjálván seg. Arbeidarafløkkur in í Ísrael, sum fekk dyggan stuðul frá friðarfólkum, listarfólkum, intellektuellum og annars vanligu borgaranum, slapp tianverri ikki at halda fram við sínum friðarpolitikki. Tað syrgdi ein demagogiskur og høgravendur leiðari hjá Likud fyrri. Tá ein hugsar um úrslitið av valinum stutt eftir morðið á Shamir kann ein bert ásanna orðini: „Tey vita ikki, hvat tey gera“.

VIT teljast millum teirra, sum bera stóran ótta fyrri viðari gongdini í Ísrael, nú tá teir ultrahøgravendu og teir intolerantu hava fingið valdið. Tað vita vit frá søgun kann bert elva til móttýst, og tað, sum fylgir í kjalarvorrinum á tí. Terroratgerðir, bumbusatsóknir og tað verri er.

VID at fastfrysta ella heilt fara frá friðarpolitikkinum tvingar leiðari Likuds palestinar og her ikki bert teir viðgongdu, men teir annars síðiliga, sum hav á livað vael um sátt við Ísraelar, til at taka til vápnini. Ikki eru ráðini nógv, tá tú verður krøystur upp at múrinum. Og tá hesi annars friðsælu fólk, sum saman við teimum hóvligu jødunum hava megnað at halda dialogin í gongd og fáa nakað ítøkiligt av skafti, av trýsti v erða tvingað til móttýst, tá rullar lavinan. Tá hava við kavabólteffektina, sum ger, at alt endar í einum rúðleika. Tað eina tekur restina við sær. Tú skapar uppáttur stórr í øsing millum teir viðgongdu jødar nar, og so hevur tú eina støðu, har ikki v endist aftur.

HETTA er tann vandamikla støða, sum høgr a í Ísrael nú er við til at accelerera í gongd. Tað er heldur eingin loyna, at tað intoleranta høgravenda mangan er katalysatorurin fyrri upppreisti og stríði.

VIT kunnu bert biðja til, at stórveldini, sum ísrælski leiðarin vitjar í hesum døgum, ger a honum púra greitt, at tey kunnu ikki góðtaka gongdina í Ísrael og gera alt fyrri at sannføra nýggja stýrið, at slikt sum at halda fram við búsetingini í hersettum økjum, er einki minni enn atfesta í fjúsið og har við spæla upp til ragnarrok.

TÚ kanst ikki fyrst byggja upp bjartskygni, álit og vónir millum palestinska fólk og lo va tí nakað fyrri so dagin eftir at ganga frá øllum lyftunum. Á tloyva búsetingum í umstríddum økjum er besta prógv um væntandi diplomatisku evnini og viljan hjá ísrælsku stjórnini mótvægis palestunum. Umheimurin hevur skyldu til, tá hugsað verður um, hvussu nógv hann hevur v erið - eitt nú USA - engageraður í friðargongdini, at brúka allar hugsandi midlar til at yvir tala ísrælsku stjórnina til at finna kósina aftur á fr íðargongdini. Ber hetta ikki til, er lítið annað enn at taka til tiltøk, sum fáa fólk í Ísrael at koma fram við hesum somu 3róvum. Teir høgravendu politikararnir mugu ikki fáa fr íð eina lotu til at halda fram við hesum vandamikla politikki, og her má altjóða samfelagið koma fr íðargongdini til hjálpar. Okkum lystir at vita, hví USA, sum annars feigið vildi heysta fr úktirnar av friðarroyndunum hjá Shamir og Arafat, í nú er so varið við at seta nýggja stýrinum í Ísrael krøv ella koma við áminningum um, hv at Ísrael hevur lovað.

Sosíalúrin

Hví Smyril og ikki Teistin?

Viðmerking

Jóannes Eidesgaard
skrivur

Eg var burtstaddur, tá tíðindini bórast, at landsstýrið nú hevði tikið avgerð um, at Teistin skuldi seljast til Ítalíu, meðan Smyril skuldi yvirtaka Suðuroysargíngina. Viðari varð við bestu borgarligu rødd sagt, at Skotlandsleiðin skuldi privatiserast, og at leiðar varð eftir egnaðum skipi til endamálið.

Tað, sum hevur undrað mangan og serliga okkum suðuroyingar er, hví landsstýrið hevur valt at selja Teistan heldur enn Smyril? At skipini standa á sølulista er uttan iva rætt, skuldi eitt gott tilboð komið, men landsstýrið má hava eina grundgeving fyrri at selja Teistan fram um Smyril. Vit kunnu rokna við, at keyparin heldur vildi hava Teistan og hevur møgulega givið ein betri prís fyrri hetta skipið, tí Teistin er tað betra skipið. Forreistin, hví fær almenningurin ikki at vita søluprís? Tað er jú hann, sum hóast alt er eigarin.

Men tað, sum undrar okkum serliga, er, hví seljarin, t.v.s. landsstýrið, ikki hev-

ur valt at varðveita tað betra skipið til Suðuroysargíngina. Einki trúgvi eg uppá, at seljarin ikki sjálvur kann gera av, hvat av ognun sín- um hann selur - sjálvandi kann hann tað. Men hevur landsstýrismaðurin vent tí spurninginum, um hvat skip er betur egnað til at røkja Suðuroyarfjørð?

Eg hoyrði Sámál Petur í Grund í útvarpinum hetta kvöldið, og alt bendi á, at hann ikki kendi nógv til munin á hesum báðum bát- um og enn minni til ferða- fólkatalið um Suðuroyar- fjørð.

Nakrar ferðir hoyrdu vit landsstýrismannin siga, at so vitt honum var upplýst, so vóru hesi og havi viður- skifti galdandi. Sjálvandi skal hann hava sína ráðgev- ing, men um tað var hana hann byggi síni úttalisi á, so hevur hon ikki verið góð.

Fyri tað fyrsta, so hevur Teistin munandi fleiri siti- og liggipláss enn Smyril. Teistin hevur jú eina salón meira enn Smyril, og síðan eru fleiri sitipláss í erva á Teistanum enn á Smyrli, hóast landsstýrismaðurin vildi vera við tað beint øvuga.

Eru fleiri enn 300 fólk við Teistanum, so lata teir sa- longina í erva upp.

Rætt er, sum landsstýris- maðurin segði, at bæði skipini taka tað sama av ferðafólki, men tað er mun- ur á, hvussu umstøðurnar eru umboð, tá nógv fólk eru við. Tað er lítið huga- ligt at standa og hanga í hálfan tríðja tíma, og mang- an er í tað trøngligt umboð á Teistanum í vikuskiftun- um fyrri ikki at tala um, hvussu tað verður umboð á Smyrli.

Landsstýrismaðurin vildi vera við, at hetta bert var ein trupulleiki, tá jóansøka er, men hetta er avgjørt ikki rætt.

Harnæst er gronin á Smyrli afturlatin fyrri well, so tíðin at taka bílar og farm umboð ella koyra í land verður munandi longur um- framt munandi tvørligari enn soleiðis, sum tað er nú við Teistanum.

Eisini hevur Smyril teppir á øllum dúrkum, meðan Teistin hevur belegning, sum lættliga kann vaskast hvørt kvöld. Hvussu verður skilið, tá ferðafólkið kemur umboð inn eftir dekkinum, har trailarar við fiski standa og leka fiska- vatn niður á dekkið, og alt hetta verður drigið upp á í erva.

Samanlagt má sigast, at henda avgerð hjá Sámál Peturi í Grund er ein avgerð, sum als ikki er tikið út frá áhugamálið suðuroyinga, tvørturímóti. Suðuroyingar vilja uttan iva allir heldur hava Teistan til okkara far- leið.

Men nú hoyrist, at ætlan- in er eisini at selja Smyril, so tað kann kanska vera líkamikið, hvør seldur verður fyrst. Men so reisir ein annar spurningur seg. Hvát skip fer so at sigla um Suðuroyarfjørð? Verður tað líka stórt, og kemur tað at sigla eins skjótt. Tað verður tor- ført at fara til nakað verri enn tað, vit hava havt síðan 1975.

Eitt er ferðafólkatalið, annað er, at fjørðurin, siglt verður um, ger, at skipa- støddin ikki eigur at vera minni.

Landsstýrismaðurin kennir, hvussu torført tað er at gera umstøðurnar verri.

Tað er væl saktans einasta frágreiðingin uppá, at Skálafjørðurin enn bæði hevur bussamband og sjó- vegissamband til Havnar, umframt at tú kann koyra allar tímar av døgnum allar dagar í árinum. Suðuro- yingar eiga bert tann eina túrin um dagin, so lat hann verða undir góðum umstøð- um, soleiðis sum vit nú eru von við.

Niðurstøðan í hesari skipasølu er so tann, at landsstýrismaðurin hevur valt at ganga ynkinum hjá italiumonnum og møguliga øðrum á móti, meðan áhugamálini hjá teimum, ið brúka skipið, er uttan týd- ing fyrri hansara avgerð. Tí fyrri suðuroyingar hevði tað heilt avgjørt verið betur, um Smyril varð seldur, og vit varðveittu Teistan til eitt annað skip skuldi avloyva hann.

Annars boðar landsstýris- maðurin eisini frá, at hann hevur ætlanir um at privati- sera Skotlandsleiðina. Søg- an endurtekur seg, plaga vit at siga. Tá ið Strandferðsl- an á sinni hevði uppbarbeitt rutuna her í Norðrhøvum, so skuldu teir borgarligu privatisera hana. Nú hevur Strandferðslan gjørt tað sama við Skotlandsrutuni, og so skal hon eisini privatiserast. Hvør skal so reka hana, tað fáa vit at siggja, men verið nú varni, so ikki íslendingar fara avstað við henni, tí í kappingini um sjóvegis farmaflutning har standa vit væl aftanfyrri teir, tíverri.

Uttan iva liggja teir upp á lúr.

Jóannes Eidesgaard,
løgtingsmaður

Lesarabrøv

Góði Axel

Hevur nakar verið nógv á sjúkrahúsinum, so er tað eg. At læknin skal siga sjúkrasystur, hvussu og hvat, er eisini í lagi - men - hví skal tað vera so trupult at seta eina sjúkrasystir í toppin, á jøvnum fœti við læknarnar?

Tær gera jú alt arbeiðið við røkt o.ø. Teir fáu minuttir, læknin er á stovu- gongd, hava sjálvandi týd- ing, men dagurin á deildini er longri. Eru sjúkrasystir trælir, sum bara skulu lúta fyrri einum yvirlækna ella

skrubba av til hús? Nei! Á okkara landssjúkrahúsi eigur slikt ikki at vera til. At læknar og sjúkrasystir ar- beida á jøvnum fœti er ein sjálvfylgja, læknin fær onki gjørt, uttan at tosa við sjúkrasystirina fyrst. Slogan

hjá Verkamannafylkingini var at verja Marsannu og mannin, og ert tú seldur, taki eg synd í tær. Sjúkrasysturum ynksi eg úthald- ni, og endi eg hettar bræv.

Jan Ovi Heinesen

Minnist til haldaragjaldið!